

Fundatia Prietenii Deltei Dunarii

0745 47 00 48

Str. a II a , nr . 246

Ddf_foundation@yahoo.com

Sulina – Romania

Propunere de proiect din partea FPDD

Internationalizarea Orasului Sulina pe fondul trecutului istoric , pentru dezvoltarea turismului si cooperarii culturale Dunarene

Oraşul Sulina detine statutul privilegiat de *obiectiv de interes naţional*, acordat prin Ordonanta nr. 125 din 31 august 2000, privind declararea oraşului Sulina, judeţul Tulcea, şi a zonei înconjurătoare ca obiectiv de interes naţional, Legea nr. 345 din 6 iulie 2001 pentru aprobarea Ordonanţei Guvernului nr. 125/2000 privind declararea oraşului Sulina, judeţul Tulcea, şi a zonei înconjurătoare ca obiectiv de interes naţional

Dupa intrarea in spatiul Sengen a Romaniei , uniformizarea legislatiei de navigatie pe coridorul pan -european VII stabilit la Conferinţele pan-europene în domeniul transporturilor (Creta - 1994 şi Helsinki - 1997), este constituit de artera navigabilă Dunăre - Main - Rin. Coridorul va fi folosit in dezvoltarea spatiaala danubiana prin promovarea turismului de croaziera .

Sulina urmand sa devina terminal turistic de schimb pentru navele de croaziera fluviale si maritime.In acest an in port vor acosta opt nave lunar , fata de numai cinci in anii trecuti.

Nave de croaziera fluviale vor pleca din porturile la Marii Nordului sa strabata Europa si sa ajunga la portul terminal Mm si Km 0 al fluviului Dunarea -Sulina .

In acelasi timp nave de croaziera sa plece cu turisti cu vizitare de porturi mediteraniene si din Marea Neagra cu schimbul de turisti in portul Sulina . Turisti sositi pe fluviu sa se intoarca pe mare iar cei veniti pe mare sa se intoarca pe fluviu.

In cadrul Procesului de Cooperare Dunăreană (PCD) la Budapesta si Wiena sau desfasurat in anii 2005-2007-2009 intruniri de lucru multiple pentru dezvoltare spatiala si promovare turistica , transportului, culturalitate , la care a fost invitata si Fundatia Prietenii Deltei Dunarii (FPDD), cu participarea reprezentantiilor unor institutii internationale in domeniu - UE, CE, GEF, UNESCO, IUCN si operatori din mediul de afaceri si turism

In urma acestor participari s-au stabilit anumite standarde pe care trebuie sa le indeplineasca porturile terminale . Vizitarea orasului Sulina de catre reprezentanti ai UE si operatori de turism au solicitat ca portul Sulina sa faca eforturi pentru ai creste atractivitate turistica uzand de istoricul acestui oras. Sa cerut internationalizarea orasului. Internationalizarea orasului a solicitato-o si ambasadorii tarilor ce au facut parte din Comisiunea Europeana a Dunarii . Ambasadorii Austriei , Marea Britanie, Turciei, Frantei , Italiei , Rusiei .Ambasadori ai Norvegiei, Olandei, Acest cerinta a fost pronuntata si de reprezentantuntii UE la Bucuresti cu ocazia vizitarii orasului,

Internationalizare orasului printr-o finantare ITI

Amenajarea si montarea a 15 grupuri de catarge port drapel in numar de cite zece care sa aiba inaltat primul drapel al CED , apoi cele opt drapele ale tarilor membre CED si ultimul al Uniunii Europene

Realizarea unui obelisc la Mm 0, Km 0 al fluviului european Dunarea , realizat octogonal care sa aiba montate placi inscriptionate in limbile tarilor foste membre Comisiunii Europene a Dunarii(CED) care a functionat timp de 82 de ani in Sulina .

Busturile englezului Sir Charles Augustus Hartley inginerul sef al CED supranumit si parintele Dunarii (1872-1907)

Bustul celui de-al doilea inginer sef germanul Karl Kuhl (1908 -1919)

Bustul ing sef danezul Eugen Magnusen (ultimii doi inmormantati la Sulina) care sa fie amplasate in fata palatului CED (1908-1939)

Doua socluri care sa aiba montate pe ele marite fata - spate medalile comemorative de infiintare a CED la 50 de ani si la 75 ani

Implicarea locatiei fostului palat CED in desfasurarea unor lucrari internationale, pe diverse tematici, ale UNESCO, UNDP, GEF, Comisia Dunarii etc, dupa reabilitare

Busturi pentru personalitatiile culturale romane care au activat in Sulina Jean Bart, Macedonsky, Moruzi - cel al lui G Georgescu exista

Iluminarea unor zone cu energie foto -voltaica (verde) (cimitir, plaja, panoramarea unor monumente reprezentate de biserici , far , palat obelisc

Reamenajarea cimitirului international maritim cu pietre tombale in afara cimitirului care sa aiba gravate numele decedatilor inhumati pe nationalitati , pina in anul 1939 numr preluate din registrele de arhiva .

Constructia unei sali de spectacole de cca 500 locuri unde sa se desfasoare in fiecare an zilele Dunarii cu participarea tarilor riverane fluviului cu spectacole culturale, respectiv saptamina Germaniei, Austriei, Ungariei, Slovaciei.... Sulina fiind oras turistic initiativa va fi de mare succes.

Rezultate scontate:

Promovarea rolului Romaniei in cooperarea cu marile puteri europene pentru dezvoltarea transportului naval, dezvoltarea comertului european pe fluviul Dunarea, informarea turistilor straini tot mai numerosi de faptul ca Romania a fost partenera marilor puteri inaintea aparitiei UE.

Patrimoniul viu în viața orașului,

La cele cinci festivaluri ce se desfășoară anual în Sulina și la ziua orașului, cca 150 de localnici se vor îmbrăca în vestimentația specifică secolului VIII -XIX, aceasta incluzând uniformele marinești specifice timpului și țărilor membre CED, pirati, tinuta de stradă a naționalităților existente ca locuitoare a localității și vor manifesta pe faleza localității care este frecventată de turiștii de sezon ..

Festivalurile anuale ale orașului Sulina au loc în perioada de vară și se desfășoară în aer liber, pe faleza orașului, pe o scenă amenajată în aer liber, în fața fostului Palat al Comisiunii Europene a Dunării. Ele se bucură de o asistență deosebit de numeroasă, care depășește de regulă 1.000 de persoane, la spectatori localnici adăugându-se turiștii prezenți în oraș.

Festivaluri anuale desfășurate local

**Festivalul Concurs Național de Interpretare Muzicală
"Copiii cântă marea"**

Festivalul Minorităților "Serbările Deltei"

**Festivalul Concurs Național de Creație și Interpretare
Muzicală "Sulina" (muzică ușoară)**

Spectacolul "Cântecul Mării"

Zilele orașului de Sf. Maria

Din nefericire activitățile sunt perturbate de starea meteorologică, furtuna, ploaie etc

În anul 2000, Fundația Prietenii Deltei Dunării a realizat ca aplicant principal, într-un parteneriat compus din URBAN Proiect București, ADR Sud - Est Braila, Consiliul local Sulina, Consiliul Județean Tulcea, Inspectoratul pentru Cultură și Culte, Institutul pentru Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, un Master Plan de dezvoltare prin programul PHARE - RO. 9709 /S 2-04 EUROART - Sulina Rescue 2000.

Lucrarea a fost prezentată la Directoratul de program al UE la Bruxelles, bucurându-se de apreciere, în cadrul unor proiecte și

programe la care am participat ca parteneri sau invitatii la Viena, Budapesta , Bratislava.

Realizarea acestui instrument pentru dezvoltarea orasului Sulina, pornind de la valorificarea patrimoniului cultural, s-a facut pe fondul trecutului istoric al orasului port, Uniunea Europeana manifestand interes pentru orasul Sulina candva numit si Europolis

Oraşul Sulina a obtinut prin stradania excelentei sale Ion Caramitru (ministru culturii din acea perioada) in urma acestui proiect statutul privilegiat de *obiectiv de interes naţional*, acordat prin Ordonanta nr. 125 din 31 august 2000, privind declararea oraşului Sulina, judeţul Tulcea, şi a zonei înconjurătoare ca obiectiv de interes naţional, Legea nr. 345 din 6 iulie 2001 pentru aprobarea Ordonanţei Guvernului nr. 125/2000 privind declararea oraşului Sulina, judeţul Tulcea, şi a zonei înconjurătoare ca obiectiv de interes naţional

De ce prezinta interes si de ce este necesar acest proiect

Turistul european trebuie sa cunoasca

Orasul Sulina a reprezentat, timp de 83 de ani (1856 - 1939), locul de constituire si functionare al primului parteneriat european pe probleme de gestionare a activitatilor economice comerciale pe Dunare :

Comisiunea Europeana a Dunarii (CED), din care au facut parte tari precum Austria, Germania, Marea Britanie, Italia , Franta, Rusia , Turcia si Romania.

Putem spune ca CED-ul este « inaintasul » actualei Uniunii Europene iar convietuirea, fara incidente a populatiei locale, formata din 27 de nationalitati, este o dovada ca tot aici, s-a nascut si conceptul de acceptare etnica si relationare interetnica pasnica.

CED-ul conferind orasului , statut de extrateritorialitate, neutralitate pe timp de pace si razboi si privilegii fiscale.

In anul 2002, in program INTERREG II B - Cadses, la Hainburg in Austria, s-a semnat un memorandum astfel ca in circuitul turistic de croaziera danubian grevat si pe istoria orasului si potentialului cultural istoric , Sulina sa fie inclusa ca terminal turistic(dupa integrare in UE), Marea Nordului - Marea Neagra, fiind punctul terminus al coridorul 7, reprezentand o axa a Europei centrale dupa darea in folosinta a canalului Rin - Main -_Dunare.

Cu acesta ocazie „Sulina Rescue 2000” - planul de dezvoltare rezultat din proiect, a fost prezentat în cadrul întâlnirii de către Institutul Austriac de Turism.

La unele din aceste evenimente au participat reprezentanți ai UE, CE și din cele șapte țări participante. Reuniunea a fost prezidată de Mares Rossman, Ministrul Turismului din Austria. La întâlnire au participat șapte țări, din România a fost desemnată Sulina cu participarea organizației un consilier local, domnul Motoc Octavian, director al biroului de integrare și vicepreședintele de la CJ domnul Panait

Proiectul Europolis implementat de FPDD

Prin acest proiect, ne-am adus contribuția de a promova imaginea României în Europa, la nivelul cel mai înalt de reprezentare - Parlamentul European cu puțin timp înaintea aderării României la Uniunea Europeană.

Fiecare Eurodeputat a primit, la Bruxelles, o mapă ce conține o diplomă personalizată, un album cu fotografii ale CED-ului și evenimentele ce au precedat sărbătorirea a 150 de ani de la înființarea Comisiunii, un film DVD cu Delta Dunării, postere, pliante, raportul narativ-financiar al Comisiunii din anul 1856 până în anul 1931 cu ocazia împlinirii a 75 de ani de la înființare și placheta aniversară.

Proiectul Europolis - Sulina Rescue, propus și implementat de Fundația Prietenii Deltei Dunării, a adus în conștiința europeană clarificării importante, cu ocazia împlinirii a 150 de ani de la înființarea Comisiunii Europene a Dunării (1856 -1939). Am reamintit Europei, prin intermediul Eurodeputaților țărilor membre din Uniunea Europeană, că pe teritoriul nostru național a funcționat unicul Parteneriat european ce a avut o activitate neîntreruptă timp de 83 de ani - Comisiunea Europeană a Dunării.

Comisiunea Europeană a fost, de fapt, Bunicul actualei Uniuni Europene. CED-ul a funcționat în Sulina ca organism cu statut de extrateritorialitate cu pavilion propriu, neutralitate pe timp de pace și război și privilegii fiscale, funcționând cu finanțare internațională. Sulina fiind de fapt o mini Europă a acelor timpuri prin heterogenitatea comunităților, religiilor, pluriculturalitate, statut etc.

Am adus în conștiința Europei că în acest Parteneriat au activat Marile Puteri europene - Franța, Germania, Italia, Marea Britanie și

cele trei Imperii ale timpului - Austria, Rusia, Turcia și alături de acestea și România.

In cadrul Procesului de Cooperare Dunăreană (PCD) la Budapesta și Wiena sau desfășurat în anii 2005-2006-2007 întruniri de lucru multiple pentru dezvoltare spațială și promovare turistică a transportului, culturalității, la care a fost invitată și Fundația Prietenii Deltei Dunării (FPDD), cu participarea reprezentanților unor instituții internaționale în domeniu - UE, CE, GEF, UNESCO, IUCN și operatori din mediul de afaceri și turism. Sulina având un loc aparte în viitorul dezvoltării danubiene

După intrarea în spațiul Sengen a României, uniformizarea legislației de navigație pe coridorul pan-european VII, Sulina să devină definitiv terminal turistic de schimb pentru navele de croazieră fluviale și maritime

S-a luat în calcul promovarea diferitelor forme de turism Turismul de cunoaștere, Turismul de cură helio-marină și de sejur, Turismul sportiv

Este o consecință a poziției speciale a Sulinei în spațiul dunărean și european, în general.

În acest moment navele fluviale de croazieră ajung în portul Sulina și staționează câteva ore, timp în care turiștii vizitează faleza, muzeul din clădirea Farului C.E.D., cimitirul marin internațional și plaja de la Marea Neagră.

Comisiunea Europeană a Dunării (1856 - 1938)

Războiul Crimeii a durat din 28 martie 1853 până în 1856 și a fost un conflict armat dintre Imperiul Rus, pe de-o parte, și o alianță a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei, a celui de-al doilea Imperiu Francez, a Regatului Sardiniei și a Imperiului Otoman, pe de altă parte.

După războiul Crimeii sau Oriental se restabilește echilibrul puterilor în această parte a Europei.

Congresul de pace de la Paris din 1856 impune înființarea Comisiunii Europene a Dunării (CED) cu sediul în Sulina. Scopul declarat al CED era unul economic, regularizarea gurii fluviului Dunărea pe bratul Sulina, scopul nedeclarat era realizarea unei zone tampon de neutralitate politică și militară care să împiedice expansiunea rusă spre strâmtoarea Bosfor

Gurile Dunarii au avut o importanta deosebita si strategica in decursul trecerii timpului. Interesele au fost de ordin politic, militar , comercial si in mai mica masura economic. Zona a fost stapinita dupa fluctuatia evenimentelor in contextul istoric dat.

Prima atestare documentara a localitatii apare in lucrarea „De administrando imperio” sub numele de Solina, a imparatului Bizantului, Constantin al VII-lea Porphirogenetul în anul 950

Istoria Sulinei este indisolubil legata de istoria fluviului Dunarea si viata portului.

Intalnim Sulina positionata in mai multe portulane si harti italiene din sec. XIV si sec. XV, din care amintim harta intocmita de Pietro Visconti in anul 1327 si portulanul genovez din sec. al XIV- lea, tiparit in Cetatea Dogilor de catre carturarul Dimitrios Tagias. Cele mai multe stiri despre viata localitatii Sulina incep sa apara din sec. XVIII, cand turcii incep sa aleaga drumul apei pana la Constantinopol, trecand pe bratul Sulina (singurul navigabil la acea vreme). Astfel, darussade agasi, Besir Aga (seful haremului imperial), a fost cel care a facut o donatie pentru construirea unui far la Sulina, anul 1745. Scopul acestei donatii este exprimat de fondator astfel: Faleză orasului - sec. XVII

In "Alexiada" Annei Comnena a fost mentionat orasul Selinas sau Solina de la gurile fluviului Calonsoma. In anul 1318, orasul devenise port genovez. Un document din iulie 1469 mentioneaza faptul ca " flota turceasca se afla la Soline", inaintea atacului impotriva Chiliei si Cetatii Albe. In perioada razboaielor ruso - turce, sec. XVIII - XIX, Sulina era cunoscuta ca o localitate cu numai 1000 - 1200 de locuitori. Conventia ruso - austriaca incheiata la Sankt Petersburg (1840) este primul document de legislatie internationala, care nominalizeaza Sulina ca port fluvio - maritim si pune bazele navigatiei libere pe Dunare.

In anul 1856 căpitanul Engley Spratt întocmește o hartă mai aproape de realitate; adică de contemporaneitatea sa, pentru că astăzi lucrurile stau deja altfel: farurile instalate la malul mării în 1802 (Sulina) și 1865 (Sf. Gheorghe) se află acum la 2-3km inapoia țărmlui.

Sulina - Selina - Soline - Sunne prin pozitiei ei ca port fluvio maritim din timpuri imemoriabile , a preluat si purtat amprenta colonizatorilor ca port grecesc , genovez, al Principatelor romane , turcesc, rusesc si prin vointa marilor puteri devine port international iar mai tarziu atinge statutul conferit de Comisiunea Europeana a Dunarii de Port Stat , beneficiind de extraritorialitate, neutralitate pe timp de pace si razboi , privilegii fiscale.

Sulina este orașul european care a purtat neoficial numele de Europolis, datorită structurii eterogene a comunităților și spiritului de toleranță etnic fenomen bazat pe respect, luciditate, într-o atmosferă de pluriculturalism. , unic în Europa acelor timpuri fapt consemnat în lucrări , rapoarte ale diplomatilor, comandantilor și călătorilor temerari.

Aflăm din scrierile timpului de pirati, și răufăcători dar descoperim în aceste scrieri de ceva inexplicabil . Portul plin de sute de corabii cu steaguri și flămuri la catarge din toată floarea biruitoarelor de valuri și furtuni. Și în acest mozaic de nații și religii în viața unui mic port să bătut în birturi, cot la cot, în fum de pipă marinarea zile și săptămâni, în așteptarea plecării prin liniștirea furtunii din mare . La întretaere de imperii murise orgoliul nației, s-au legat prietenii cum numai marinarii le știu a le aprecia și respecta ,pentru că drumurile lor se întretaie în alte porturi, în alte birturi în mirosul aceluiași fum cu povești și strigate de bucurie , în limba lui, la un chef cu rom .

Populația orașului oscila de la 5000 de locuitori la 1000-15.000 locuitori în funcție de operațiunile comerciale navale, creșterea și scăderea populației locale fiind influențată și de cât de mare era bogăția anului agricol prin producția de grâu. În port se încarcă bunuri de care multe țări aveau nevoie, sare, grâu, cerealele.

Corabierii și mai târziu în epoca aburului navigatorii de pe caracaboate ce rămăneau la ernalic în port se debarcău și lucrau în postele de docheri formate spontan pe criteriile de nație.

Portul atrăgea docheri de pretutindeni care câștigau de trei ori mai mult decât în orice alt port, datorită privilegiilor fiscale, uni i-si agoniseau banii și se repatriau alții se căsătoreau și deveneau localnici

Aflăm dintr-o statistică descoperită într-o scrisoare în arhiva Comisiunii că Sulina devine micul oraș european în care la sfârșitul secolului XIX, la o populație stabilă de aproximativ 5000 de locuitori existau 27 de naționalități: greci - 2056, romani - 803, armeni- 444, turci- 268, evrei-173, ruși - 594, austro-ungari-211, albanezi-117 , tătari -22, bulgari - 35, germani - 49, danezi- 6, italieni - 45, englezi - 24, francezi -11, gagauzi -5, muntenegreni -22, polonezi -17, lipoveni cu popa -7, indieni - 4, senegalezi - 10, etiopieni -5, algerieni -8.

Limba vorbită de comunitate în Sulina era limba greacă, oficială - franceză , urmată de limba română, rusa , italiana, turca viața

oraşului fiind de fapt mai mult viaţa unui port prins în jocul intereselor marilor puteri.

Educatia era asigurat de doua scoli grecesti, doua romanesti, o scoala germana , o scoala italiana , un gimnaziu, o scoala de arta pentru fete cu predare in limba franceza, una evreiasca si un institut englez de marina.

Procesul confesional era asigurat de zece biserici diferite: anglicană, un templu evreiesc , geamie turcească, biserici ortodoxe - greacă, armenescă, două biserici româneşti, biserica rusească, lipovenească, biserică catolică.

Si cei veniti din patru zari si-au gasit adapost in credinta care i-a ajutat sa-si pastreze obiceiurile si i-a randuit in morminte, cind a voit destinul, dupa religia fiecaruia in cele cinci cimitire existente si astazi.

Intre Sulina si Galati exista o linie telegrafica din 1857 si din 1903 o linie telefonica.

In anul 1882 sir Hartley aduce din Statele Unite ale Americii de Nord primul generator electric cu care ilumineaza interiorul palatului Comisiunii , gradinile si cheul , iar din 1903 de beneficile electricitatii au parte si locuitorii urbei fiind primul loc iluminat electric din Romania (exercitiul financiar al CED din anul 1884 (balanta pentru cheltuielile realizate in 1883) ... capitolul " Luminarea si Balisagiul Portului este prevazuta o investitie de 87.888 FFr ")

În Sulina funcţionau în acea perioadă numeroase agenţii consulare cu viceconsuli, ale Angliei - Norvegiei, Austriei, Italiei, Olandei, , Danemarca , Turciei, Rusiei, Greciei şi Belgiei

Social constatam ca era un orasel aristocrat cu inalti functionari ce activau in consulatele straine, inalti functionari din CED, ingineri, demnitari ai statului si intelectuali de tinuta , functionari de banci , comandanti de nave , piloti de Dunare si bara, patroni de slepuri si negustori de case comerciale, slujitori ai credintelor.

Urmau marea echipa a meseriasilor CED, mecanici de bord si reparatii , topitorie, marangozi, docheri, tamplari..In oras erau si navetistii navelor de patrulare militare care se amestecau printre localnici si noii debarcati.

Sulina era un oraş deschis, cosmopolit cu 1.200 de case, 70 de mici intreprinderi ce ofereau reparatii la nave, ancore , alimete , vele si parame 154 de prăvălii de lume buna si bacani de rind, cabarete cu sali de biliard , case de comert si navigatie, banci , cazinou de

pariuri pe plaja unde , in miez de noapte se schimbau averi cu acte doveditoare ca fusese cistigate s-au pierdute la ruleta, , o uzina electrica , o uzina de apa , un drum modern in lungime de 5 mile, un teatru de 300 locuri, citeva hoteluri si ca in orice port si case rau famate

Existau curse regulate ,sustinite de statul roman , de vapor la Tulcea si Galati si o data pe saptamane sa facea si o cursa de Istnbul de unde se facea aprovizionarea cu verdeturi si coloniale.

Sulina capata si statutul de Port Franco si are o dezvoltare economica ascensionala, conferita de statutul CED

Regina Olandei finanteaza in anul 1897 constructia unei uzine de apa potabila

Tipografiile locale scoteau o serie de ziare: "Gazeta Sulinei", "Analele Sulinei", "Delta Sulinei", "Curierul Sulinei" , in paginile acestor ziare se gaseau articole editate si in limba greca , franceza, italiana etc

Cu sprijinul C.E.D., la Sulina s-au construit două spitale dotate cu instalații moderne de spitalizare, care asigurau consultații și spitalizare pentru personalul C.E.D., dar și pentru populația orașului și marinarii aflați în tranzit. Personalul muncitor din atelierele C.E.D., beneficia de servicii sanitare gratuite.

Doctorului in medicina Emil Enghelhart cu doctorat obtinut la Strasbourg face serioase cercetari pe care le comunica scris unor colegi cu recomandarea ca prietenii lor foarte obositi sa fie trimisi la Sulina . Engheelhart descopera cu un magnetograf ca in subsolul Sulinei sunt straturi de minerale care produc serioase modificarii campului magnetic . El consemneaza intr-un registru numele celor veniti la tratament de „ refacere prin decompresare magnetica”. Concluzia notata de renumitul Doctor era ca toti pacientii dormeau foarte mult, plecau refacuti, multi revenind la bai pe plaja Sulinei in vara urmatoare.

Agenții ale companiilor de navigație care functionau in Sulina : Serviciul Maritim Român - S.M.R., care avea și un vas de salvare; Deutsch Levante Linie - D.L.L.(Germania); Societatea "Lloyd Austria"(Austria); Societatea "Florio et Rubatino" (Italia); Linia Johnston (Anglia); Linia Westcott (Belgia); Compania "Messageries Maritimes"(Franța); Compania "Egeo"(Grecia).

Cel puțin de doua ori pe luna avea loc un eveniment monden organizat de consulate de ziua unei tari, de CED , de marina militara,

orasul se umplea de reprezentanti comerciali si de afaceristi sositi de la Constantinopole sau Odesa .

Ca in toate porturile din lume si aici se practica contrabanda si pirateria, arme aduse pe Dunare ascunse printre alte marfuri erau incarcate la protectia intunericului in caiuce de mare si luau drumul Odesei. Cei prinsi fac temnita in Tulcea intre doi si cinci ani

Printul Constantin Moruzi - subprefect de Sulina , construeste un teatru de 300 de locuri cu doua loje, placat pe exterior cu scandura , pe scena teatrului au concertat numeroase trupe romane si straine. Teatrul a fost distrus intr-o noapte prin incendiere , la sfarsitul primului razboi mondial, de un grup de revolutionari care s-au repatriat fugind cu un caiuc in aceiasi noapte la Odesa.

Dupa primul razboi mondial Sulina intra intr-o perioada de stagnare si decadere cauza fiind si criza economica premergatoare celui de al doilea razboi mondial .

Discret, oraselul a servit si la repatrierea evreilor inaintea declansarii celui de-al doilea razboi mondial si chiar in perioada respectiva , Evreii se imbarcau pe nave bulgaresti care nu erau torpilate de submarinele rusesti si plecau spre Istanbul.

Imbarcarea refugiatilor poloni din portul Sulina plecati de acasa in graba, fara a fi avut timpul necesar sa-si ia macar lucrurile de prima necesitate, de asemenea, intretinerea si ajutoarele medicale date lor, ca si refugiatilor din celelalte tari ale Europei Centrale au facut sa se cheltuiasca sume considerabile...

Apoi "tragedia celor aproape 2500 de emigranti, care au stat aproape doua luni in portul Sulina (pentru ca nici o alta tara nu era dispusa sa-i primeasca)

.Orasul are un aspect specific , casele sunt lipite si poarta amprenta apartenentei proprietarului si natiei de care apartine, arhitectura diversa si variata o bogatie a creativitatii arhitecturale a secolului XVII si XIX.

Incepe al doilea razboi si ca un facut orasul este iertat de distrugeri . Dintr-o eroare este bombardat la 25 august 1944 de aliati , 70 % din patrimoniu este distrus.

Dupa razboi gloria si stralucirea de altadata a Sulinei apune se nascuse Cortina de fier .

Conceptul Europei Unite si de acceptare etnică între comunități si state , s-a plămădit spontan si in mod natural si în Sulina acelor timpuri.

. Presedinte
Raducu Nicolae.

